

ВИСНОВОК

щодо проєктів законів про внесення зміни до пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» та про внесення змін до статті 47 та пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження»

(реєстр. № 15264 від 21 травня 2026 року)
(реєстр. № 15264-1 від 29 травня 2026 року)

За дорученнями Голови Верховної Ради України від 22 травня та 2 червня 2026 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 24 червня 2026 року (протокол № 221) проєкт Закону про внесення зміни до пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» (реєстр. № 15264 від 21 травня 2026 року), поданий народним депутатом України Дирдіним М.Є. (далі – Законопроєкт № 15264) та альтернативний до нього проєкт Закону про внесення змін до статті 47 та пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» (реєстр. № 15264-1 від 29 травня 2026 року), поданий народним депутатом України Дирдіним М.Є. та іншими народними депутатами України, (далі – Законопроєкт № 15264-1).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроєкту № 15264 його метою є забезпечення конституційних прав і свобод людини та громадянина, зокрема права на справедливий суд, в умовах воєнного стану, усунення правової невизначеності щодо строків виконання судових рішень немайнового характеру, зупинених на підставі абзацу двадцять другого пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження».

Так, на виконання зазначеної мети вказаним законопроєктом пропонується внести зміни до абзацу двадцять другого пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» у частині розширення переліку винятків з загального положення про зупинення у період дії воєнного стану в Україні вчинення виконавчих дій у виконавчих провадженнях щодо окремих категорій боржників, доповнивши їх судовими рішеннями за позовами фізичних осіб, за якими боржник зобов'язаний вчинити певні дії або утриматися від їх вчинення.

На думку суб'єктів права законодавчої ініціативи, прийняття Законопроекту № 15264 сприятиме забезпеченню конституційних прав і свобод людини та громадянина в умовах воєнного стану.

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту № 15264-1 його метою є забезпечення конституційних прав і свобод людини та громадянина, зокрема права на справедливий суд, в умовах воєнного стану, усунення правової невизначеності щодо строків виконання судових рішень немайнового характеру, зупинених на підставі абзацу двадцять другого пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження», а також удосконалення чинного законодавства для належного виконання Україною міжнародних зобов'язань перед Радою Європи та ефективного виконання рішень Європейського суду з прав людини в частині виплати присудженого Європейським судом відшкодування.

Законопроектом № 15264-1 пропонується окрім внесення змін до абзацу двадцять другого пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» у частині розширення переліку винятків з загального положення про зупинення у період дії воєнного стану в Україні вчинення виконавчих дій у виконавчих провадженнях щодо окремих категорій боржників, доповнивши їх судовими рішеннями за позовами фізичних осіб, за якими боржник зобов'язаний вчинити певні дії або утриматися від їх вчинення, також внести зміни до статті 47 Закону України «Про виконавче провадження», відповідно до яких строк зберігання присуджених Європейським судом з прав людини коштів на депозитному рахунку органу державної виконавчої служби збільшується до п'яти років.

На думку суб'єктів права законодавчої ініціативи, прийняття Законопроекту № 15264-1 сприятиме забезпеченню конституційних прав і свобод людини та громадянина в умовах воєнного стану, а також забезпечить можливість стягувачам отримати присуджені їм Європейським судом кошти протягом тривалого періоду часу.

Розглядаючи законопроекти, Комітет з питань правової політики виходить з такого.

Конституцією України визначено, що Україна є демократична, соціальна, правова держава (стаття 1); органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19); права і свободи людини і громадянина захищаються судом (частина перша статті 55) обов'язковість рішень суду є однією з основних засад судочинства (пункт 9 частини другої статті 129).

Частинами першою та другою статті 129¹ Основного Закону України встановлено, що суд ухвалює рішення іменем України. Судове рішення є обов'язковим до виконання. Держава забезпечує виконання судового рішення у визначеному законом порядку.

Порядок виконання судових рішень визначається виключно законами України, а Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні,

до повноважень якого належить прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85, пункт 14 частини першої статті 92 Конституції України).

Виконання судового рішення є невід'ємною складовою права кожного на судовий захист і охоплює, зокрема, визначений у законі комплекс дій, спрямованих на захист і поновлення порушених прав, свобод, законних інтересів фізичних та юридичних осіб, суспільства, держави (абзац третій пункту 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 13 грудня 2012 року № 18-рп/2012).

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України підтримує ідею законопроектів спрямовану на розширення переліку винятків із загального правила щодо зупинення вчинення виконавчих дій у період дії воєнного стану, але водночас висловило зауваження щодо деяких їхніх положень.

Дослідницька служба Верховної Ради України, підтримуючи позицію суб'єктів права законодавчої ініціативи стосовно актуальності й важливості прийняття означених законопроектів, висловила окремі зауваження щодо їхнього змісту.

Згідно з попереднім аналізом законопроектів на предмет наявності положень, які можуть стосуватися міжнародно-правових зобов'язань України, зокрема у сфері європейської інтеграції та права Європейського Союзу (ЄІ складової), який здійснено Програмою підтримки інтеграції України до ЄС (UA2EU) у законопроектах наявна ЄІ складова.

Міністерство юстиції України підтримує законопроекти (лист від 18 червня 2026 року № 89832/7542-4-26/11.6.1)

Міністерство розвитку громад та територій України підтримує законопроекти та надало свої пропозиції до них.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини повідомив, що підтримує законопроекти (лист від 10 червня 2026 року № 22/17-2026/139402).

Обговоривши законопроекти члени Комітету відмітили, що положення законопроектів щодо розширення переліку винятків із загального правила щодо зупинення вчинення виконавчих дій у період дії воєнного стану збігаються за змістом, при цьому Законопроектом № 15264-1 також передбачено вирішення проблеми занадто коротких строків зберігання коштів на депозитному рахунку, перш ніж їх буде перераховано до Державного бюджету України. Враховуючи зазначене, члени Комітету дійшли висновку, що Законопроект № 15264-1 заслуговує на увагу та підтримку, оскільки ним передбачено врегулювання ширшого кола питань.

Водночас Комітет вважає, що з метою врахування висловлених зауважень та вимог законодавчої техніки Законопроект № 15264-1 слід викласти в такій редакції:

«Про внесення змін до статті 47 та пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження»

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести до Закону України «Про виконавче провадження» (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 30, ст. 542 із наступними змінами) такі зміни:

1) у статті 47:

абзац перший частини п'ятої замінити двома новими абзацами такого змісту:

«5. У разі відсутності у матеріалах виконавчого провадження реквізитів рахунків стягувача для перерахування стягнутих з боржника коштів, виконавець не пізніше наступного робочого дня з дня надходження таких коштів на депозитний рахунок органу державної виконавчої служби, рахунок приватного виконавця повідомляє стягувача про наявність належних йому коштів та пропонує надати відповідні реквізити для їх перерахування.

Не допускається виплата стягувачу стягнутих коштів готівкою або виплата стягнутих коштів іншим особам, які не є стягувачами (крім виплати грошових коштів заставодержателю, який не є стягувачем, згідно із статтею 51 цього Закону)».

У зв'язку з цим абзац другий вважати абзацом третім;

частину сьому викласти в такій редакції:

«7. У разі якщо стягнуті з боржника грошові кошти не витребувані стягувачем протягом одного року або під час примусового виконання рішень Європейського суду з прав людини протягом п'яти років з дня їх зарахування на відповідний рахунок органу державної виконавчої служби, рахунок приватного виконавця, такі кошти зараховуються до Державного бюджету України в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, за умови повідомлення виконавцем стягувача про наявність стягнутих на його користь грошових коштів»;

2) абзац двадцять другий пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» викласти в такій редакції:

«Зупиняється у період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, вчинення виконавчих дій у виконавчих провадженнях з виконання рішень, боржниками за якими є підприємства оборонно-промислового комплексу, визначені в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, органи військового управління, з'єднання, військові частини, вищі військові навчальні заклади, військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти, установи та організації, які входять до складу Збройних Сил України (крім рішень за позовами фізичних осіб про стягнення заробітної плати, грошового забезпечення військовослужбовців, його перерахунку, щодо забезпечення військовослужбовців житлом, інших рішень за позовами фізичних осіб, за якими боржник зобов'язаний вчинити певні дії або утриматися від їх вчинення), рішень про стягнення з фізичної особи заборгованості за житлово-комунальні послуги на території територіальних громад, що належать до територій, на яких ведуться активні бойові дії, або тимчасово окупованих

територій відповідно до переліку, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань тимчасово окупованої Російською Федерацією території України, або якщо стягнення заборгованості за житлово-комунальні послуги здійснюється щодо нерухомого майна, яке є місцем постійного проживання такої фізичної особи і було знищено або пошкоджено внаслідок воєнних (бойових) дій».

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування».

Враховуючи зазначене, а також обговоривши законопроекти відповідно до статей 93, 110, 111 та 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення зміни до пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» (реєстр. № 15264 від 21 травня 2026 року), поданий народним депутатом України Дирдіним М.Є. та проект Закону про внесення змін до статті 47 та пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» (реєстр. № 15264-1 від 29 травня 2026 року), поданий народним депутатом України Дирдіним М.Є. та іншими народними депутатами України.

2. Рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні законопроект за реєстр. № 15264-1 прийняти за основу і в цілому з урахуванням пропозицій Комітету, у зв'язку з чим законопроект за реєстр. № 15264 відхилити.

3. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову підкомітету з питань політичної реформи та конституційного права Дирдіна М.Є.

Заступник голови Комітету

І.Р. КАЛАУР

